

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla LXXVIII. In argumentum trahi nequeunt, quæ propter necessitatem
aliquando sunt concessa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

quum quidem amplectitur, onus autem ei annexum contemnit. Ita Imperator.

II. Exemplum proprie dari posse dicitur autumnat in substituto hærede, quia hæreditas honor appellatur, ut ff. de legatis præstantis. l. filium. §. si legata: & propterea succedit in onere, scilicet legatorum, quæ relicta ab instituente videntur legis potestate tacite reperita à substituto, ut ff. de legatis. l. licet Imperator. Quod in additione confirmatur auctoritate S. Pauli 2. Cor. 1. v. 7. Sicut socii passionum estis, sic eritis & consolationum. S. Bern. in Cantua. O bone Iesu, quot sunt super terram, qui tecum velint habitare in cælo, sed pauci sunt, qui velent tecum sociari in pœna, & labore? Plura exempla auctor Gloss. suppeditat, ut 1. de filio patroni hærede, qui succedit in honore juris patronatus: ideo etiam in onere defendendi ecclesiam succedere debet c. filiis, ac nepotib. 16. q. 7. 2. De prælato, qui succedit in honore, & simul in onere solvendi prædecessoris debita pro ecclesiæ utilitate contra c. 1. de solut. 3. De Iudice. Nam mor-

tuo qui substituitur, quod ipsum judicare oportebat, sequi debet. c. quoniam Abbas. de off. deleg. Et concordat ad hanc regulam c. Rationis. Dist. 100. Cum honoris augmento cura quoque sollicitudinis debet accrescere, ut cultui vestium actionis quoque ornamenta conveniant. Quam ob causam Antigoni celebratur opinio, qui, quantæ sint Principum curæ, à paucis cognosci, dixit: alioqui neminem fore, qui regium diadema humi projectum tolleret. Stobæ. serm. 46. V. Bald. Consil. 326. vol. 1. Roland. Consil. 1. n. 42. l. 2. Menoch Consil. 1003. n. 64. Oldrad. Consil. 94. Paul. Caslr. in l. fin. C. de transact. Ign. in l. Donationes, quas. C. de donat. inter vir. & uxor. Petra de potestate Principis in 2. Dubitat. Surd. decis. 326. n. 5. Mol. disp. 541. Barbof. in Prætermis. c. Dilecti filii. de foro comp. Denique huc referenda sunt, quæ congestimus supra ad Regulam 55. Qui sentit onus, sentire debet commodum, & contra, ut propterea pluribus addendis non sit opus curam ac studium impendere.

REGVLA LXXVIII.

In argumentum trahi nequeunt, quæ propter necessitatem aliquando sunt concessa.

EAdem est I. C. 122. Quæ propter necessitatem recepta sunt, non debent in argumentum trahi: ubi quanta sit necessitatis licentia, & violentia, Decius multa, Peckius verò plura commiscens sacra profanis. Decius etiam dubitare videtur, an non mulieri ad depellen-

dam famem fornicatio permittenda sit, jactitando illud, necessitas non habet legem, sed ipsa legem facit. c. Remissionem. 1. q. 1. & quod non est licitum lege, necessitas facit licitum. c. Quod non est. de Reg. Jur.

Cc 3

Ve:

Verùm à Theologis discere poterat, alia esse prohibita, quia mala sunt: alia verò mala tantùm, quia prohibita. De his prædicta axiomata, non verò de illis accipienda sunt. Blasphemare in die festo nunquam licet, quia per se malum est: laborare in die festo interdum licet, quia ex sola prohibitione malum est, & necessitas imperat instar legis.

II. Regulæ assertio est, ex iis, quæ propter necessitatem aliquando permittuntur aut conceduntur, non esse formandam consequentiam, sed potius, quod pro necessitate temporis statutum est, cessante necessitate relinquendum. *c. Quod pro. 41. Cau. 1. q. 1.* quia alius est ordo legitimus, alia usurpatio, quam ad prælens fieri tempus impellit. *Exempla vide.*

1. Matrimonium in tertio, & quarto gradu hoc tempore prohibitum est. *Conc. Trid. Sess. 24. c. 3. 4. 5.* Olim, quia personarum minor numerus erat, passim licuit, ut ex *Gen. & Deutern. liquet.* De polygamia idem constat.

2. Habere duas ecclesias, vel episcopatus simul, Canones vetant. *Conc. Lateran. Sub Innoc. III. Conc. Trid. Sess. 7. c. 2.* Aliter fieri hodie cernimus, & excusamus.

3. Beneficia regularia regularibus, sæcularia sæcularibus tribuenda sunt: nec parochiæ monachis offerendæ, ne vagandi licentiam habeant: facit tamen aliorum defectus, ut hoc liceat. *c. I. dist. 55. Conc. Trid. Sess. 14. c. 10.*

4. Bona ecclesiæ, vasa aurea, argentea, & similia alienate non licet. *c. Nulli. c. Si quis. de reb. eccl. alien.* Necessitas pauperum à peccato excusat. *c. Aurum. 12.*

42. sed quando factum fuerit, in consequentiam aliorum temporum trahi non debet.

5. In necessitate filium pater vendit: extra necessitatem vendens peccat. *l. 1. & 2. C. de patribus, qui filios suos dextraverunt.* Fallit tamen in filio sacerdotis, quem pater vendere non potest.

6. Cui agro carniæ usus concessus est, sublato morbo desinet illas diebus vetitis comedere. Nec Bavari, ait *Caramuel*, quibus ratione belli Suecici in quadragesima propter defectum piscium carnes concessæ, possunt nunc uti ea licentia, quoniam cessavit necessitas. *Caram. Theol. fundam. n. 695.*

7. Denique pro confirmatione omnium dictorum, servit Apostolorum prima sacrificandi ratio, quæ multum hodiernæ dissimilis. Nec vestrum ornatus idem & forma, nec precum, & ceremoniarum. Altare adhibitum esse, non esse dubitandum Raynaudus putat, sed quale, quantumcunque, an mensa aliave tabula? Multò post aliquos pro eo, cum aliter non possent, solis manibus usos legimus; alios in pectore tanquam in ara litasse, quemadmodum de S. Luciano martyre *Metaphrastes* scribit 7. *Januarii.*

Hæc igitur, & his similia, si quis in consequentiam trahere, usurpareque hoc ævo moliretur, nõ plus proficeret, quam si primi hominis pellicea lacerna omnes modo sacros ac profanos homines circumamicire contenderet. Necessitas ea simplicitate ac tenuitate contenta fuit, quæ pridem sublata, quam nobis piorum ac prudentium virorum religio præscripsit, utendum forma, &

solem-

solennitate est. *V. Theoph. Rayn. in Tract. de prima Missa. c. 10.*

III. Amplia 1. Vt locum habeat etiam in evidenti utilitate: ne quod propter hanc fit, extra illam fieri posse ex illius, & utilitatis causa æquiparantur in iure: & sicut iuramentum de non alienandis Ecclesiæ bonis in casu necessitatis non obligat, ita nec in casu manifestæ utilitatis. *c. fin. de eccles. adific. In nos. ad c. cum omnes. de constitut. Panorm. ad c. Vt super. de reb. eccl. non alienand.*

Amplia 2. Vt quemadmodum tempore necessitatis concessa in consequentiam trahenda non sunt, ita nec suis formulis, ac solennitatibus privanda sunt. Sententiam Iudex, cum necessitas exigit, noctu ferre potest: quod tamen ita limitandum, ut aliarum sententiarum formulis nihil detrahatur. *Felms in c. Consuluit de offic. delegati. Item in testamentis observandum. Tempore pestis septem testium numerus remittitur, quia tot homines in unum tunc convocare admodum difficile est: similiter alii ritus omittuntur. Hoc autem sublata necessitate non debet pro exemplo valere. Bald. ad l. Casus de testam.*

Amplia 3. Vt non modò in consequentiam non veniant, sed continuò definant, quæ necessitatis gratia valuerunt. *c. Quod pro necessitate. l. q. i. c. Quod pro remedio. ibid. q. 7.* Quod multi non videntur animadvertere, qui ecclesias, & beneficia certis de causis olim unita,

sublatis illis omnibus, & cessante omnî necessitate, mordicus tamen retinent, reddituri rationem de multis simul, cum pro uno rationem reddere sancti reformident:

IV. Obj. Vbi ratio & æquitas eadem est, eandem esse juris dispositionem, & eundem effectum sequi convenit. *l. illud. ff. ad l. Aquil. l. Si domus. ff. de legatis 1.* nec infrequens à simili argumentum in legibus est, cum singula nominatim comprehendere impossibile sit. *l. Non possunt ff. de legib.*

R. In prolegom. *Summa Iur. Canon. §. 7. n. 14.* diximus, ad ea, quæ verbis legis expressè non continentur, extendi posse dispositionem, quando omnimoda identitas est. Si contingat igitur occurrere casum omnino similem illis de quibus generaliter aliqua lex disponit, de eo, ut non omisso ratiocinari poteris. At verò cum non extat generalis dispositio, sed ex favore, hic & nunc attempta causa peculiari, & necessitate conceditur certis personis aliquid, in argumentum, sed consequentiam trahi hæc Regula vetat. Necessitatem voco, non extremam illam, cui omnia parent, quæque nullis terminis, & legibus arctatur, sed moralem, cui nisi obviam eatur, per concessionem aliquam, multa damna proveniunt. *V. Everh. in loco, à ratione legis larga. Suar. l. 6. de leg. c. 3. & al. in §. 7. Prolego. citatos.*